
Dokument s plenarne sjednice

B9-0369/2021

30.6.2021

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o uspostavi antarktičkih zaštićenih morskih područja i očuvanju biološke raznolikosti Južnog oceana
(2021/2757(RSP))

Sirpa Pietikäinen

u ime Kluba zastupnika PPE-a

César Luena

u ime Kluba zastupnika S&D-a

Catherine Chabaud

u ime Kluba zastupnika Renew

Grace O'Sullivan

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Anja Hazekamp

u ime Kluba zastupnika The Left

B9-0369/2021

**o uspostavi antarktičkih zaštićenih morskih područja i očuvanju biološke raznolikosti
Južnog oceana
(2021/2757(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir UN-ov Program održivog razvoja do 2030. i njegove ciljeve održivog razvoja, a posebno ciljeve br. 13 i 14,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS), a posebno dio XII.,
- uzimajući u obzir Konvenciju o očuvanju antarktičkih morskih živih resursa (Konvencija CAMLR),
- uzimajući u obzir izvješće o globalnoj procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava Međuvladine znanstveno-političke platforme za biološku raznolikost i usluge ekosustava (IPBES) od 31. svibnja 2019.,
- uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena od 24. rujna 2019. i posebno izvješće IPCC-a o globalnom zagrijavanju od 1,5 °C od 8. listopada 2018.,
- uzimajući u obzir izvješće naslovljeno „Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters” (Misija Morska zvijezda 2030.: obnavljanje naših oceana i mora) koje je 22. rujna 2020. objavio Komisijin Odbor za misiju za zdrave oceane, mora, obalne i unutarnje vode,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote” (COM(2020)0380),
- uzimajući u obzir govor o stanju Unije predsjednice Ursule von der Leyen na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta od 16. rujna 2020.,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu s 21. sastanka na vrhu EU-a i Kine od 9. travnja 2019.,
- uzimajući u obzir priopćenje čelnika zemalja skupine G7 od 13. lipnja 2021. naslovljeno „Zajednički program za globalno djelovanje s ciljem bolje rekonstrukcije”,
- uzimajući u obzir izjavu sa sastanka na vrhu EU-a i SAD-a od 15. lipnja 2021. naslovljenu „Na putu prema obnovljenom transatlantskom partnerstvu”,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi¹,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu²,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. o Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote³,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2020. o 15. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti (COP15)⁴,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o utjecaju morskog otpada na ribarstvo⁵,
  - uzimajući u obzir Antarktički ugovor potpisan 1. prosinca 1959.,
  - uzimajući u obzir Madridski protokol o zaštiti okoliša uz Antarktički ugovor potpisan 4. listopada 1991. (Madridski protokol), uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je dobro ekološko stanje oceana ključno za očuvanje biološke raznolikosti i osiguranje kontinuiteta njegovih usluga ekosustava kao što su apsorpcija CO₂ i proizvodnja kisika;
- B. budući da na Antarktici i u Južnom oceanu postoji izuzetno bogat ekosustav divlje flore i faune i da su neke vrste na crvenom popisu ugroženih vrsta Međunarodne unije za očuvanje prirode te imaju status ugrožene ili osjetljive vrste;
- C. budući da je ocean ključan za ublažavanje klimatskih promjena i da apsorbira više od 90 % topline koja se pohrani u našim emisijama ugljikova dioksida; budući da je ocean najveći aktivni ponor ugljika na svijetu koji je sekvestrirao više od 30 % ugljika iz tih emisija⁶;
- D. budući da je od 1989. do 2018. temperatura na Antarktici porasla za 1,8 °C, što je tri puta više od globalnog prosjeka⁷; budući da će prema predviđanjima ledene ploče na

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0078.

² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0277.

⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0015.

⁵ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0096.

⁶ Bindoff, N. et al., „Observations: Oceanic Climate Change and Sea Level”, *Climate Change 2007: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press, Cambridge, Ujedinjena Kraljevina i New York, New York, SAD, 2007. <https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ar4-wg1-chapter5-1.pdf>;
Rhein, M. et al., „Observations: Ocean”, *Climate Change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press, Cambridge, Ujedinjena Kraljevina i New York, New York, SAD, 2013. https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/WG1AR5_Chapter03_FINAL.pdf;

Cheng, L. et al., 2019, „Record-Setting Ocean Warmth Continued in 2019”, *Advances in Atmospheric Sciences*, svezak 37, veljača 2020. <https://link.springer.com/article/10.1007/s00376-020-9283-7>

⁷ Kyle R. Clem, Ryan L. Fogt, John Turner, Benjamin R. Lintner, Gareth J. Marshall, James R. Miller, James A.

Grenlandu i Antarktici sve brže gubiti masu tijekom 21. stoljeća i nakon toga;

- E. budući da je antarktički kril ključan dio prehrambenog lanca za mnoge morske grabežljivce (pingvini, kitovi, tuljani, ribe) u Južnom oceanu;
- F. budući da se u posebnom izvješću IPCC-a o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena⁸ navodi kako klimatski mehanizmi ovise o zdravlju oceanskih i morskih ekosustava koji su trenutačno pod utjecajem globalnog zatopljenja, onečišćenja, prekomjernog iskorištavanja morske biološke raznolikosti, zakiseljavanja, deoksigenacije i erozije obale;
- G. budući da su Ujedinjeni narodi proglasili Desetljeće znanosti o oceanima za održivi razvoj (2021. – 2030.) kako bi se poboljšala znanost o oceanima i izgradilo kolektivno znanje;
- H. budući da se u Antarktičkom ugovoru, koji je stupio na snagu prije 60 godina 23. lipnja 1961., u članku IX. poziva na zaštitu i očuvanje živih resursa na Antarktici; budući da su ti naponi utvrđeni u Madridskom protokolu; budući da se u tom Protokolu Antarktika određuje kao prirodni rezervat namijenjen miru i znanosti te se utvrđuju osnovna načela koja se primjenjuju na aktivnosti na Antarktici;
- I. budući da su se Europskoj uniji i njezinim državama članicama, Australiji, Norveškoj, Ujedinjenoj Kraljevini i Urugvaju 28. travnja 2021. pridružile Sjedinjene Američke Države i Novi Zeland kao zagovaratelji prijedloga za uspostavu dvaju zaštićenih morskih područja u Južnom (Antarktičkom) oceanu, u istočnoj Antarktici i Weddellovu moru;
- J. budući da su u Komisiji za očuvanje antarktičkih morskih živih resursa (CCAMLR) u tijeku pregovori o uspostavi tih dvaju novih zaštićenih morskih područja, čija bi ukupna veličina iznosila oko 3 milijuna km²; budući da bi se odobrenjem tih zaštićenih morskih područja doprinijelo ispunjavanju obveza EU-a i globalnih obveza u pogledu zaštite morske biološke raznolikosti;
- K. budući da su zaštićena morska područja važan alat za zaštitu oceanskih ekosustava jer mogu povećati raznolikost i brojnost vrsta te istodobno poboljšati otpornost oceana na okolišne učinke, uključujući klimatske promjene;
- L. budući da su čelnici zemalja skupine G7 izjavili da u potpunosti podupiru angažman CCAMLR-a za razvoj reprezentativnog sustava zaštićenih morskih područja na području primjene Konvencije CAMLR-a u Južnom oceanu na temelju najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja;
- M. budući da su EU i SAD izrazili punu potporu promicanju uspješnog i ambicioznog globalnog okvira za biološku raznolikost nakon 2020. u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti i svoju punu potporu određivanju novih zaštićenih morskih područja u

---

Renwick, „Record warming at the South Pole during the past three decades”, *Nature Climate Change*, 2020.; DOI: 10.1038/s41558-020-0815-z.

⁸ Posebno izvješće IPCC-a o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena. Sažetak za tvorce politika, 2019. <https://www.ipcc.ch/srocc/chapter/summary-for-policymakers/>

Južnom oceanu te nastavku suradnje u vezi s promicanjem održivog plavog gospodarstva, održivog ribolova i sprečavanja nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova (NNN);

- N. budući da je Parlament izrazio snažnu potporu ambicioznim mjerama za zaštitu i obnovu morske biološke raznolikosti, posebno u svojoj Rezoluciji o Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote i u svojoj Rezoluciji o 15. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti (COP15);
- O. budući da je Parlament pozvao Komisiju da se zalaže za ambiciozan model međunarodnog upravljanja morskom biološkom raznolikošću izvan nacionalnih jurisdikcija te da prizna sva mora i ocean kao globalno zajedničko dobro; nadalje, budući da je pozvao EU da potakne usvajanje ambicioznog globalnog ugovora o oceanu radi zaštite morske biološke raznolikosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije diljem svijeta na sljedećem sastanku Međuvladine konferencije o biološkoj raznolikosti izvan nacionalne jurisdikcije;
- P. budući da su u Ujedinjenim narodima u tijeku pregovori o provedbenom sporazumu za zaštitu morske biološke raznolikosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije na temelju UNCLOS-a, kojim se predviđa uspostava zaštićenih morskih područja na otvorenom moru;
1. naglašava da ekosustavi i biološka raznolikost na Antarktici i u Južnom oceanu imaju iznimnu vrijednost i znanstvenu važnost te da je Weddelovo more ključno za globalna oceanska strujanja i svjetsku klimu; naglašava da je važno osigurati njihovu brzu i učinkovitu zaštitu;
  2. izražava punu potporu naporima koje su Europska unija i njezine države članice, Australija, Norveška, Ujedinjena Kraljevina, Urugvaj, Sjedinjene Američke Države i Novi Zeland uložili za uspostavu dvaju novih zaštićenih morskih područja u istočnoj Antarktici i Weddelovu moru u Antarktičkom oceanu; poziva Komisiju i države članice da u okviru priprema za godišnji sastanak CCAMLR-a 2021. pojačaju svoje bilateralne i multilateralne napore kako bi se osigurala potpora uspostavi tih zaštićenih morskih područja u predstojećim mjesecima, a posebno da se usredotoče na članice CCAMLR-a koje su izrazile protivljenje prijedlozima zaštićenih morskih područja;
  3. podsjeća da bi u skladu sa Strategijom za bioraznolikost do 2030. EU trebao iskoristiti sav svoj diplomatski utjecaj i mogućnosti djelovanja kako bi posredovao u postizanju dogovora o proglašenju golemih zaštićenih morskih područja u Južnom oceanu;
  4. podsjeća da u pogledu zaštite mora Unija ima obvezu pravno zaštititi najmanje 30 % morskog područja EU-a, uključujući strogu zaštitu 10 % svojih mora; podsjeća da bi EU trebao osigurati da globalni okvir nakon 2020. obuhvaća ambiciozne globalne ciljeve za 2030. u skladu s obvezama EU-a; nadalje, ponavlja svoje stajalište da bi tijekom pregovora o globalnom okviru EU trebao djelovati kao predvodnik u svijetu i zalagati se za visoku razinu ambicije, koja bi bila jednaka njegovoj ili je premašivati, uključujući pravno obvezujuće ciljeve globalne obnove i zaštite od najmanje 30 % do 2030.; naglašava da zaštićena područja treba učinkovito zaštititi;
  5. podsjeća na obvezu CCAMLR-a da do 2012. na području primjene Konvencije

CAMLR-a uspostavi reprezentativni sustav zaštićenih morskih područja kojim se štite reprezentativni primjeri morskih ekosustava, biološke raznolikosti i staništa;

6. ističe da se Madridskim protokolom zabranjuju aktivnosti povezane s antarktičkim mineralnim resursima, osim u svrhe znanstvenih istraživanja; poziva da se ta ključna odredba zadrži u budućim sporazumima;
7. naglašava da su zbog geografske izolacije Južnog oceana operacije praćenja na području primjene Konvencije CAMLR-a složene i teške;
8. ističe da je više od 80 % morskog dna i dalje neistraženo⁹ te da su potrebna daljnja oceanografska istraživanja, posebno u pogledu učinaka onečišćenja i klimatskih promjena na ekosustave;
9. poziva Komisiju i države članice da zajedno s globalnim partnerima ojačaju mrežu zaštićenih morskih područja na globalnoj razini poboljšanim upravljanjem, boljim prostornim planiranjem, procjenama i provedbom kako bi se povećala ekološka usklađenost i povezanost zaštićenih morskih područja;
10. naglašava da su aktivnosti ribolova NNN znatna prijetnja za održivi ribolov i otpornost morskih ekosustava;
11. ističe da turizam na Antarktici mora biti održiv; stoga poziva CCAMLR da osigura da se turizam provodi sukladno tome te da ne utječe negativno na ekosustav;
12. naglašava da bi uspostava tih dvaju novih zaštićenih morskih područja bila važan doprinos globalnoj dimenziji Strategije EU-a o biološkoj raznolikosti; poziva Komisiju i države članice da iskoriste uspostavu tih zaštićenih morskih područja kao temelj za globalne pregovore u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti na Konferenciji UN-a o biološkoj raznolikosti COP15 u Kunmingu (Kina);
13. napominje da bi se uspostavom zaštićenih morskih područja koja obuhvaćaju više od 3 milijuna km² u istočnoj Antarktici i Weddellovu moru stvorilo jedno od najvećih zaštićenih morskih područja u povijesti;
14. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Europske komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te državama članicama CCAMLR-a.

---

⁹ National Ocean Service, 2021.:

<https://oceanservice.noaa.gov/facts/exploration.html#:~:text=More%20than%20eighty%20percent%20of,the%20mysteries%20of%20the%20deep.>